

تأثیر فضای مجازی در گسترش جرم یقه صورتی ها

دکتر مهرداد رایجیان اصلی عضو هیأت علمی گروه حقوق و فقه در پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی

پرنیان فلاحیان دانش اموخته کارشناسی ارشد حقوق کیفری و جرم شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم

چکیده

در چند دهه اخیر تحقیقات فراوانی در خصوص جنایات یقه سفیدها انجام شده است که نشان میدهد با توجه به حضور گسترده تر زنان در جامعه و احساس قدرت و توانایی بیشتر آنها نرخ ارتکاب جرایم یقه صورتی توسط زنان افزایش یافته است. در عصر حاضر، شاهد افزایش جرایم یقه صورتی، جرایمی که عمدتاً توسط زنان انجام می‌شود، هستیم. با این حال، به دلیل تمایل جامعه به نمایش دادن مردان به عنوان افرادی با قدرت و کنترل، به ارتکاب این جرایم توسط زنان کمتر توجه شده است. فضای مجازی به عنوان بستر ارتباطی و تبلیغاتی نقشی گسترده و اساسی در جوامع مدرن ایفا میکند و این دسته از پلتفرم‌های آنلاین بستر مناسبی برای فریب و کلاهبرداری افراد، برنامه‌ریزی برای ارتکاب جرم و پنهان کردن هویت مجرمان فراهم می‌کنند و همچنین با افزایش استفاده از این پلتفرم‌های مجازی، نقش آن‌ها در گسترش جرایم یقه صورتی نیز بیشتر به چشم می‌آید. در این مقاله، به بررسی روش‌های ارتکاب جرایم یقه صورتی در فضای مجازی، انگیزه‌های مجرمان و همچنین نمونه‌هایی از این جرایم پرداخته می‌شود و به بررسی تأثیر رسانه‌ها و فضای مجازی در افزایش جرایم یقه صورتی با توجه به نقش بیشتر فضای مجازی در شکل‌گیری نگرش‌ها و ارزش‌های اجتماعی، نقش آن‌ها در ترویج یا کاهش این نوع جرایم بسیار حائز اهمیت است علاوه بر این، به ارائه راهکارهایی برای پیشگیری از این جرایم از جمله افزایش آگاهی عمومی، آموزش افراد در مورد رفتارهای امن در فضای مجازی و وضع قوانین سختگیرانه‌تر پرداخته می‌شود.

واژگان کلیدی: بزهکاری زنان، جرایم یقه صورتی، جرایم یقه سفید، فضای مجازی، جرایم اقتصادی

طبقه‌بندی JEL: فقه - حقوق - جزا و جرم شناسی - حقوق بین الملل - حقوق خصوصی

Scientific Journal of Modern
Jurisprudence and Law

Print ISSN: 2717- 1469
Online ISSN: 2717 - 1477

Profile in ISC, SID, Noormags,
Magiran, Ensani,
GoogleScholar
www.jaml.ir

fifth year, Issue 19

Pages 1-14

The impact of cyberspace on the spread of pink-collar crime

Dr. Mehrdad Rajjian Asli   Faculty Member, Law and Jurisprudence Department, Humanities Research and Development Institute

Parnian Fallahian   Master's Degree in Criminal Law and Criminology, Islamic Azad University, Qom Branch

Abstract

In the last few decades, a lot of research has been conducted on white-collar crimes, which shows that the rate of pink-collar crimes committed by women has increased due to the wider presence of women in society and their greater sense of power and ability. In the present era, we are witnessing an increase in pink-collar crimes, crimes that are mainly committed by women. However, due to society's tendency to portray men as people with power and control, less attention has been paid to the commission of these crimes by women. Cyberspace plays a broad and fundamental role in modern societies as a communication and advertising platform, and these types of online platforms provide a suitable platform for deceiving and defrauding people, planning to commit crimes, and hiding the identities of criminals. Also, with the increase in the use of these virtual platforms, their role in the spread of pink-collar crimes is also more evident. In this article, we examine the methods of committing pink-collar crimes in cyberspace, the motivations of criminals, as well as examples of these crimes, and examine the impact of the media and cyberspace. In the increase in pink-collar crimes, given the greater role of cyberspace in shaping social attitudes and values, their role in promoting or reducing this type of crime is very important. In addition, solutions are provided to prevent these crimes, including increasing public awareness, educating people about safe behavior in cyberspace, and enacting stricter laws.

Keywords: Women's crime, pink-collar crimes, white-collar crimes, cyberspace, economic crimes

JEL Classification: Jurisprudence - Law - Criminal and Criminology - International Law - Private Law

مقدمه

فساد، پول‌شویی، فرار مالیاتی و اختلاس می‌باشد. جرایم اقتصادی به فعالیت‌های غیرقانونی اطلاق می‌شود که به منظور کسب منفعت مالی و اقتصادی انجام می‌گیرد. این جرایم معمولاً توسط افراد یا گروه‌هایی که در موقعیت‌های کلیدی اقتصادی قرار دارند، صورت می‌گیرد. جرایم یقه سفید به طور عمومی در کشورهایی با سیستم‌های اقتصادی پیشرفته و با سطح فناوری بالا رواج دارند. این جرایم عمدتاً در کشورهای کانادا، انگلستان، آلمان و کشورهای اتحادیه اروپا شایع تر است. همچنین با گسترش فعالیت‌های آنلاین و ارتباطات الکترونیکی در کشورهای مانند کره جنوبی، چین، روسیه و هند نیز افزایش جرایم یقه سفید صورتی دیده می‌شود. با پیشرفت فناوری و گسترش استفاده از اینترنت و رسانه‌های اجتماعی، جوامع به یک دنیای متصل و پویا تبدیل شده‌اند. این فضای مجازی، علاوه بر امکانات ارتباطی، محیطی برای انجام فعالیت‌های مختلف از خرید و فروش تا تبلیغات و ترویج فرهنگ‌های مختلف فراهم می‌کند. اما به همراه این امکانات، ریسک‌ها و تهدیداتی هم وجود دارد که از جمله آن‌ها می‌توان به گسترش جرایم یقه سفید اشاره کرد. جنایت یقه سفید به طور کلی قوانین کیفری مربوط به وظیفه شغلی خود را نقض می‌کند این فعالیت‌ها شامل پولشویی، کلاهبرداری، ترند پانزی، اختلاس، نقض قوانین حق تکثیر و... است.

به علاوه، نقش رسانه‌ها و فضای مجازی در گسترش این جرایم از اهمیت بالایی برخوردار است. این پلتفرم‌ها، به عنوان منابع اطلاعاتی و ابزارهای ارتباطی بی‌دریغ، محیطی برای انجام فعالیت‌های تقلبی و کلاهبرداری فراهم می‌کنند.

در دهه ۳۰ و ۴۰ میلادی نخستین بار جرایم یقه سفید توسط ساترلند جرم شناس امریکایی مطرح شد و این جرایم را اینگونه شکل تعریف کرد: علاوه بر جرایم سنتی مانند حمله، سرقت، قتل، تجاوز و سایر اعمال خشونت‌آمیز، فعالیت‌های ضد اجتماعی خاصی وجود دارد که توسط افراد متعلق به طبقات بالای اجتماعی-اقتصادی انجام می‌شود این افراد به دلیل شغل و موقعیت اجتماعی خود با گران بهایترین لباس‌ها با یقه سفید در جامعه ظاهر می‌شوند و موجب می‌شوند تا مردم به آنها گمان بد نبرند و به چپاول و غارتگری توسط آنها شک نکنند ساترلند جرایم را به "جرایم یقه سفید" و "جرایم یقه‌آبی" تقسیم‌بندی کرد. وی "جرایم یقه سفید" را جرایمی دانست که توسط فردی که متعلق به طبقه اقتصادی بالا است و شرایط و ضوابط شغل خود را نقض می‌کند، مرتکب می‌شود.

یک مجرم یقه سفید به طور معمول قانون جنایی را هنگام انجام وظایف حرفه‌ای خود نقض می‌کند. "جرایم یقه‌آبی" به اعمال خشونت‌آمیز اشاره دارد که توسط افراد متعلق به طبقات پایین اجتماعی-اقتصادی انجام می‌شود، مانند سرقت، دزدی، قتل و غیره (ghosh, nishar, 2024). این شامل فعالیت‌هایی مانند جعل تبلیغات، نقض حق اختراع، حق تکثیر و علائم تجاری و غیره است. طبق تعریف فرهنگ حقوقی بلک جرم اقتصادی که جرم شناس امریکایی لری سیگل آن را جرم بازرگانی نیز مینامد در یک گونه شناسی کلی به جرم یقه سپیدان و جرم سازمان یافته تقسیم می‌شود. جرایم اقتصادی از جمله پدیده‌های پیچیده و فراگیر در جوامع معاصر است که تأثیرات گسترده‌ای بر اقتصاد، سیاست و جامعه دارد. این نوع جرایم شامل طیف وسیعی از فعالیت‌های غیرقانونی مانند

می‌شدند و جرایم یقه صورتی معمولاً توسط زنان انجام می‌شود. نوع جرم جرایم یقه سفید معمولاً به فعالیت‌های مالی و اقتصادی پیچیده و سطح بالا مرتبط بودند، مانند پولشویی، اختلاس، و تقلب مالی و جرایم یقه صورتی معمولاً به فعالیت‌های سطح پایین‌تر مالی مرتبط بودند، مانند تقلب در صدور چک و سایر تقلب‌های مالی کوچکتر. موقعیت شغلی در جرایم یقه سفید معمولاً توسط افرادی با موقعیت شغلی بالا و دسترسی به منابع و اطلاعات حساس انجام می‌شدن و در جرایم یقه صورتی معمولاً توسط افراد با موقعیت شغلی پایین‌تر و دسترسی محدودتر به منابع انجام می‌شود. به طور کلی، جرایم یقه سفید به عنوان جرایم مالی پیچیده و سطح بالا مطرح می‌شوند، در حالی که جرایم یقه صورتی معمولاً به فعالیت‌های مالی کمتر و سطح پایین‌تر ارتباط دارند و معمولاً توسط زنان انجام می‌شوند. اما در سال ۱۹۹۰، جامعه تنها مشاغلی که مرتبط با این نوع جرم بود را در دسته " یقه صورتی" قرار می‌داد. با گذشت زمان و حضور گسترده زنان در مشاغل مختلف و گروه‌های اجتماعی مختلف معنای این اصطلاح نیز گسترده تر شد و فعالیت‌های شغلی بسیاری را در بر می‌گیرد.

۱-۲- بزه دیده شناسی جرایم یقه صورتی

بزه‌دیده‌شناسی جرایم یقه صورتی به مطالعه و تحلیل افرادی می‌پردازد که قربانی این نوع جرایم می‌شوند. در جرایم یقه صورتی، بزه‌دیدگان معمولاً شامل کارفرمایان، همکاران، و گاهی مشتریان یا جامعه به طور کلی هستند. این نوع جرایم، برخلاف جرایم خیابانی، به طور مستقیم و عمدتاً به منابع مالی و اعتماد میان افراد و نهادها آسیب می‌زند. یکی از ویژگی‌های بزه‌دیده‌شناسی در این نوع جرایم، عدم شناسایی سریع

با توجه به اهمیت این موضوع، این مقاله می‌کوشد تا به این پرسش پاسخ دهد: جرایم یقه صورتی چه جرایمی هستند و چه ویژگی‌هایی دارند؟

برای پاسخ به این سوال، ابتدا به تعریف جرایم یقه صورتی و انگیزه‌های ارتکاب آن می‌پردازیم. سپس، به بررسی روش‌های ارتکاب این جرایم در فضای مجازی می‌پردازیم. در ادامه، به برخی از نمونه‌های جرایم یقه صورتی مشهور در فضای مجازی اشاره می‌کنیم و در نهایت در این مقاله تلاش می‌کنیم با بررسی ابعاد مختلف جرایم یقه صورتی در فضای مجازی، به درک عمیق‌تر این پدیده و ارائه راهکارهایی برای مقابله با آن دست یابی در نهایت، به ارائه راهکارهایی برای پیشگیری از این جرایم می‌پردازیم.

۲- جرایم یقه صورتی

اصطلاح "یقه صورتی" پس از انتشار امار ارتکاب توسط جرایم یقه سفید توسط زنان و با توجه به جنسیت آنها و رنگ یقه کارگران زن برای اولین بار توسط نپ هو در جریان موج دوم فمینیستی مطرح شد. این اصطلاح را نپ هو در کتاب "کارگران یقه صورتی، درون دنیای کار بانوان" استفاده کرد. در گذشته زنانی که مرتکب این جرایم می‌شدند اغلب در بخش خدمات مانند پیشخدمت، خرده فروش و مشاغل خانگی و موقعیت‌های شغلی که در آنها کارگر در ارتباط مستقیم با مردم است فعالیت داشتند. (رایجیان اصلی؛ ۱۴۰۱، ج ۱، ص ۴۶۶)

تفاوت اصلی بین جرایم یقه سفید و یقه صورتی در جنسیت مرتکبان و ماهیت جرائم است. اولین و اساسی‌ترین تفاوت جنسیت مرتکبان جرایم یقه سفید معمولاً توسط مردان انجام

مورد نظر را فراهم می کنند. در جامعه مدرن نقش رسانه ها و فضای مجازی در گسترش و وقوع جرایم یقه صورتی بسیار حیاتی است و این مسئله نیازمند توجه و همکاری بین دولت و جامعه است.

۳-۱- تاثیر مشاغل آنلاین در گسترش جرایم یقه صورتی

در جریان افزایش استقلال زنان در اواسط دهه ۱۹۰۰، نظریه‌ای مطرح شد که آزادی اقتصادی و اجتماعی بیشتر زنان، نرخ جرایم در میان آن‌ها را افزایش می‌دهد. زنان به دنبال مردان وارد محیط کار شده‌اند و اکنون نیز به دنبال آن‌ها به زندان‌ها می‌روند. صرف نظر از جنسیت، مجرمان یقه‌سفید و یقه صورتی باید به طور مساوی مسئول شناخته شوند، زیرا آن‌ها آسیب بیشتری به جامعه وارد می‌کنند و باید با پیامدهای جدی مواجه شوند (ghosh, nishar, 2024)

مشاغل آنلاین به عنوان فرصتی برای کسب درآمد و کارآفرینی در دنیای دیجیتال تاثیر تاثیرگذاری مهمی در گسترش و وقوع جرایم یقه صورتی دارند. این مشاغل به ویژه در پلتفرم‌های مجازی مثل اینستاگرام که امروزه در کشور ایران گسترش فراوانی خصوصا مشاغل که مختص به بانوان است رواج داشته است که می‌توان از آنها برای ارتکاب کلاهبرداری استفاده کرد. این نوع کلاهبرداری شامل روش‌های مختلفی مانند فیشینگ، جعل هویت، و ایجاد صفحات جعلی در وبسایت‌ها می‌شود. مجرم با استفاده از این روش‌ها، اطلاعات بانکی یا کارت‌های اعتباری قربانی را به دست می‌آورد و از حساب او پول یا اطلاعات شخصی را سرقت می‌کند و یا با ایجاد یک صفحه در اینستاگرام و تبلیغات گسترده مشاغل بدون مجوز قانونی از افراد زیادی کلاهبرداری کرد. افرادی که در این پلتفرم‌ها شاغل هستند می‌توانند با

بزه‌دیدگان است، چرا که تخلفات معمولاً در سطح سازمانی و در محیط‌های اداری رخ می‌دهد و ممکن است مدت‌ها کشف نشود. بزه‌دیدگان ممکن است از نظر روانی تحت تأثیر قرار بگیرند، چرا که این جرایم به اعتماد و روابط کاری آسیب می‌زند و می‌تواند باعث کاهش روحیه و انگیزه کاری شود. برای بزه‌دیدگان جرایم یقه صورتی، حمایت قانونی و روانی اهمیت زیادی دارد. در سند بین المللی کنوانسیون پالرمو که با تمرکز بر مبارزه با جرایم سازمان یافته فراملی با تدابیر پیشگیرانه و سیاست‌های جرم‌انگاری حمایت خود از پیکره کلان جرم و افراد بزه دیده و ساختارهای سیاسی، اقتصادی و فرهنگی را دنبال میکنند. دو ماده ۲۴ و ۲۵ این کنوانسیون به حمایت از گواهان و کمک به بزه دیدگان اختصاص دارند. (رایجیان اصلی؛ ۱۳۹۹، ص ۳۷۷)

باید سازوکارهایی برای جبران خسارت‌های مالی و روانی ایجاد شود. آموزش و آگاهی‌بخشی به بزه‌دیدگان نیز می‌تواند به کاهش آسیب‌های این نوع جرایم کمک کند. همچنین، ایجاد سیستم‌های حمایتی و مشاوره‌ای در محل کار می‌تواند به بازسازی اعتماد و کاهش اثرات منفی این جرایم بر بزه‌دیدگان کمک کند. از این رو، تمرکز بر ایجاد محیطی امن و شفاف و حمایت همه‌جانبه از بزه‌دیدگان از اهمیت بالایی برخوردار است.

۳- گسترش جرایم یقه صورتی از طریق شبکه مجازی و اجتماعی

گسترش جرایم یقه صورتی استفاده از فضای مجازی و اجتماعی امروزه بعنوان یکی از عوامل اصلی مطرح است. این شبکه‌ها به عنوان وسیله‌ای برای انتشار اطلاعات، دیدگاه‌ها و تصاویر امکان دسترسی آسان برای مورد هدف قرار دادن فرد

بازرسی‌های داخلی است. اجرای سیستم‌های شفاف و دقیق مالی و مدیریتی نقش مهمی در کاهش تخلفات ایفا می‌کند. حمایت از گزارش‌دهندگان جرایم از طریق ایجاد سازوکارهای حمایتی، ترویج فرهنگ سازمانی مبتنی بر صداقت و امانت‌داری، و استفاده از فناوری‌های نوین مانند نرم‌افزارهای حسابرسی و نظارتی نیز از دیگر اقدامات مؤثر در این زمینه است. علاوه بر این، تدوین و اجرای قوانین سخت‌گیرانه‌تر برای جرایم یقه‌صورتی و تضمین اجرای آن‌ها از طریق دستگاه‌های نظارتی ضروری است. بررسی سوابق کارکنان پیش از استخدام و تشویق به رفتارهای اخلاقی از طریق ارائه پاداش‌ها و مزایا نیز می‌تواند به کاهش این نوع جرایم کمک کند. در نهایت، مدیریت ریسک و شناسایی نقاط ضعف موجود در سیستم‌های کاری و اتخاذ تدابیر لازم برای کاهش این ریسک‌ها، از جمله راهکارهای کلیدی در سیاست‌گذاری برای کنترل جرایم یقه‌صورتی محسوب می‌شود. استفاده از هوش مصنوعی و الگوریتم‌های پیشرفته به‌نوعی یکی از این رویکردها می‌باشد که در این روش به وسیله تحلیل داده‌ها و شناسایی الگوهای رفتاری مشکوک، می‌توانند در تشخیص و پیشگیری از جرایم یقه‌صورتی مؤثر باشند. از جمله کاربردهای این رویکرد می‌توان به تشخیص عملیات پولشویی و تبلیغات مخرب در فضای مجازی اشاره کرد. مورد دیگر توسعه فناوری‌های امنیت که شامل توسعه سیستم‌های رمزنگاری، تشخیص نفوذ و مکانیزم‌های امنیتی دیگر است که به محافظت از اطلاعات شخصی و مالی افراد در فضای مجازی کمک می‌کند و از انجام جرایم یقه‌صورتی جلوگیری می‌کند. این رویکردها به طور کلی به توانایی ما در پیشگیری و مقابله با جرایم یقه‌صورتی در دنیای دیجیتال کمک می‌کنند و نشان می‌دهند که با توجه

استفاده از تبلیغات و فروش محصولات نامعتبر افراد را فریب دهند و از این طریق سود غیرقانونی کسب کنند. برخی از این مشاغل ممکن است به طور مستقیم یا غیرمستقیم رفتارهای غیرقانونی را ترویج دهند فعالیت‌هایی مانند تبلیغات خلاف قوانین یا فراهای مالیاتی و یا ترویج قمار و شرط‌بندی آنلاین که گروهی از افراد با ایجاد یک کانال تلگرام و یک سایت اینترنتی، افراد را به قمار و شرط‌بندی آنلاین تشویق می‌کردند. این فقط نمونه‌های کوچکی از جرایم یقه‌صورتی در فضای مجازی است. این جرایم می‌توانند پیامدهای بسیار جدی برای قربانیان داشته باشند برای پیشگیری از این جرایم، باید آگاهی عمومی را افزایش داد و قوانین سخت‌گیرانه‌تری وضع کرد. یکی دیگر از این رفتارهای خلاف قانون نادیده گرفته شدن دخالت زنان در جرایم یقه‌سفید است. در اکثر موارد، تجار ممکن است اموال خود را به نام همسرانشان ثبت کنند تا از پیامدهای قانونی جرایم یا تقلب‌های مالیاتی جلوگیری کنند. از آنجا که همسر نمی‌تواند به اجبار علیه شریک زندگی خود شهادت دهد، این امر به بسیاری از مجرمان مالی اجازه می‌دهد که از عواقب قانونی فرار کنند.

۴- رویکردهای جدید در پیشگیری از جرایم یقه‌صورتی

رویکردهای جدید از جمله مواردی هستند که با توجه به پیشرفت فناوری و تغییرات اجتماعی، به منظور مقابله با این نوع جرایم ارائه می‌شوند. سیاست‌گذاری در کنترل جرایم یقه‌صورتی به مجموعه‌ای از اقدامات و تدابیر جامع اشاره دارد که به منظور پیشگیری، شناسایی و کاهش این نوع جرایم در محیط‌های کاری طراحی می‌شود. این سیاست‌ها شامل آموزش و آگاهی‌رسانی به کارکنان درباره پیامدهای قانونی و اخلاقی جرایم یقه‌صورتی، و همچنین تقویت نظارت و

می کند و آن فقدان حفاظت است؛ و دو رکن دیگر نیز عوامل
وضعی اثر گذار هستند. (اعتباری، شرف ابادی،
رحمت؛ ۱۳۹۹؛ ص ۲۶۷)

به عبارت دیگر جرم یقه صورتی ناشی از تلاش افراد برای
تأیید و تطبیق با انتظارات و ارزشهای اجتماع و محیط
اطرافشان است. ترویج سبک زندگی لوکس در پلتفرم های
مجازی میتواند باعث ایجاد فشار و حسدورزی در طبقه های
پایین جامعه می شود که در نهایت ممکن است منجر به نقض
قوانین مالی و کلاهبرداری شود.

۵-۲- نظریه انتخاب عقلانی

این نظریه توسط دریک بی. کورنش و رونالد وی. کلارک در
اواخر دهه ۱۹۷۰ و اوایل دهه ۱۹۸۰ مطرح شد. آن‌ها معتقد
بودند که جرم به دلیل فرصت‌ها و انگیزه‌های موجود رخ
می‌دهد و افراد با بررسی شرایط و احتمال موفقیت، تصمیم به
ارتکاب جرم می‌گیرند. این نظریه بر این ایده استوار است که
طراحی مناسب محیط فیزیکی می‌تواند مانع از ارتکاب جرم
شود. تکنیک‌هایی شامل بهبود روشنایی، حذف پوشش‌های
پنهان، و ایجاد فضاهای باز و قابل دید است که به کاهش
فرصت‌های جرم کمک می‌کنند. این نظریه‌ها به ما کمک
می‌کنند تا بفهمیم چگونه می‌توان با تغییر شرایط محیطی و
کاهش فرصت‌های جرم، میزان وقوع جرایم را کاهش
داد. نظریه انتخاب عقلانی در زمینه جرم و جنایت به این ایده
اشاره دارد که مجرمان تصمیمات خود را به صورت عقلانی و
محاسبه‌گرانه اتخاذ می‌کنند. این نظریه بیان می‌کند که فرد
قبل از ارتکاب جرم، به صورت منطقی هزینه‌ها و منافع
احتمالی آن را می‌سنجد. اگر منافع بیشتر از هزینه‌ها باشد،
فرد احتمال بیشتری برای ارتکاب جرم خواهد داشت. زنان در

به پیشرفت فناوری، می‌توان راهکارهای موثری برای مدیریت
و کاهش این نوع جرایم پیشنهاد داد.

۵- نظریه های تبیین کننده جرم یقه صورتی ها

نظریه‌های فرصت جرم به مجموعه‌ای از تئوری‌ها و مفاهیم
گفته می‌شود که تمرکز اصلی آن‌ها بر شرایط و فرصت‌هایی
است که برای ارتکاب جرم فراهم می‌شود. این نظریه‌ها بیان
می‌کنند که افراد زمانی مرتکب جرم می‌شوند که فرصت‌های
مناسبی برای انجام آن فراهم باشد.

۵-۱- نظریه فعالیت روزمره و سبک زندگی

لارنس کوهن و مارکوس فلسون در سال ۱۹۷۹ نظریه سبک
زندگی روزمره بزه دیدگان را یا الهام از دیدگاه های مطروحه
در نظریه انتخاب خردگرا که چهار چوبی برای فهم و اغلب
تقلید و مدل سازی رفتارهای اجتماعی و اقتصادی است،
مطرح نمودند (Miller, ۲۰۰۶ : ۸۱) یکی دیگر از مهم ترین
نظریه ها در مورد سبک زندگی مرتکبان جرم یقه صورتی
نظریه نپ هو است. نپ هو معتقد است که جرایم یقه صورتی
بعنوان نتیجه ای از تأثیرات روابط اجتماعی و فرهنگی بر رفتار
افراد تحت تأثیر محیط اجتماعی و فرهنگی خود شیوه ها و
الگوهای رفتاری خود را شکل می دهند. در نتیجه افراد به
دنبال انطباق با انتظارات و فشارهای اجتماعی و به دنبال ایجاد
تصویری مثبت از خود در فضای مجازی هستند. شایان ذکر
است که بر مبنای این نظریه برای تحقق جرم میبایست
انحرافی در مکان یا زمان یکی از سه رکن اصلی این نظریه
۱. وجود بزهکار با انگیزه ۲. هدف یا آماج مناسب ۳. فقدان
محافظ مناسب به وجود آید. از منظر دیدگاه مربوطه یکی از
سه رکن اصلی در تحقق بزه دیدگی سایبری نقش عمده بازی

۱) خرده فرهنگ بانندی مجرمانه: جوانان طبقه پایین جامعه با استفاده از فرصت های نامشروع برای ثروت اندوزی دست به بزهکاری هایی همچون زورگیری و سرقت های مسلحانه میزنند.

۲) خرده فرهنگ بانندی متعارض هم به جوانان طبقه پایین جامعه که در محله های نابسمان تر زندگی میکنند که بدلیل نبود فرصت های برابر و قانونی دست به بزهکاری های خشونت آمیز مانند وانداالیسم و نزاع های گروهی میزنند.

۳) خرده فرهنگ بانندی کناره گیر یا خلوت گزین به جوانانی تعلق دارد که فرصت ناقانونی برای ابراز خشمشان پیدا نمیکنند و با کناره گیری از فرهنگ غالب به گروه های مصرف کننده مواد مخدر و الکل می پیوندند. (رایجیان اصلی، ۱۳۹۸، ص ۱۵۱-۱۵۲)

در جرم های یقه سپیدان این افراد به دلیل موقعیت شغلی و اجتماعی خود، به فرصت های مشروع فراوانی مانند تحصیلات عالی، شغل های با درآمد بالا و شبکه های ارتباطی قوی دسترسی دارند. با این حال، در مواقعی که فرصت های مشروع برای رسیدن به اهداف شان کافی نباشد، ممکن است به فرصت های نامشروع روی آورند. بر اساس نظریه فرصت های فرق دار، افراد یقه سپید به دلیل موقعیت اجتماعی و اقتصادی خود به فرصت های نامشروع دسترسی بیشتری دارند. این فرصت ها به دلیل سازمان یافتگی و پیچیدگی کمتر مشهود هستند، اما به شدت کارآمدند. برای مثال، یک مدیر اجرایی ممکن است به دلیل دسترسی به اطلاعات داخلی و شبکه های تجاری گسترده بتواند به تقلب مالی و فساد بپردازد. در جرم های یقه صوتی ها زنان در محیط های کاری معمولاً با چالش ها و تبعیض های خاصی مواجه اند که ممکن است

موقعیت های یقه صوتی نیز بر اساس تحلیل عقلانی هزینه ها و منافع، تصمیم به ارتکاب جرم می گیرند. برای مثال، یک کارمند ممکن است تصمیم به اختلاس بگیرد اگر به این نتیجه برسد که منافع مالی بیشتر از ریسک دستگیری و مجازات است. فرصت های موجود در محیط های کاری و شغلی، مانند دسترسی به منابع مالی و اطلاعات حساس، می تواند به افزایش جرایم یقه صوتی منجر شود. بنابراین، کاهش این فرصت ها از طریق کنترل های داخلی و نظارت های دقیق می تواند به کاهش این نوع جرایم کمک کند. افراد یقه صوتی ممکن است با دقت بیشتری ریسک های مرتبط با ارتکاب جرم را ارزیابی کنند، چرا که مجازات ها و عواقب اجتماعی برای آن ها ممکن است شدیدتر باشد. به طور کلی، نظریه انتخاب عقلانی می تواند به فهم بهتری از رفتارهای مجرمانه در محیط های مختلف، از جمله محیط های کاری و شغلی که در آن ها جرایم یقه صوتی رخ می دهد، کمک کند و نشان دهد که چگونه می توان با تغییر شرایط و فرصت ها، میزان وقوع جرایم را کاهش داد.

۵-۳- نظریه فرصت های فرق دار

نظریه فرصت های فرق دار که توسط ریچارد کلاوارد و لوید اوهلین مطرح شد، بیان می کند که دسترسی نابرابر به فرصت های مشروع و نامشروع نقش مهمی در شکل گیری رفتارهای جنایی دارد. این نظریه بر این اصل استوار است که افراد از طبقات مختلف اجتماعی به میزان متفاوتی به فرصت های مختلف و نابرابری دسترسی دارند و این دسترسی ها می تواند به طور مستقیم بر رفتارهای آنها تأثیر بگذارد که به بر این اساس از سه خرده فرهنگ بانندی میتوان سخن گفت:

فردی تأثیر می‌گذارند و چگونه می‌توان با اصلاح این ساختارها به کاهش جرم و بزهکاری پرداخت.

۴-۵- نظریه یادگیری

این نظریه توسط ادوین ساترلند ارائه شده است و تأکید می‌کند که رفتارهای مجرمانه از طریق ارتباطات اجتماعی و تعامل با دیگران آموخته می‌شوند. ساترلند معتقد است که افراد بیشتر رفتارهای انحرافی را از گروه‌های اجتماعی که به این رفتارها می‌پردازند یاد می‌گیرند به عبارت دیگر رفتار مجرمانه آموختنی است و در میان کنش با دیگران و در فرایندهای ارتباطی آموخته می‌شود. این نظریه بر چند اصل استوار است: رفتار مجرمانه از طریق ارتباطات نزدیک با دیگران که رفتارهای مجرمانه دارند، آموخته می‌شود و فرآیند یادگیری شامل تکنیک‌های انجام جرم و انگیزه‌ها، نگرش‌ها و توجه‌های مربوط به جرم است. همچنین افراد وقتی به رفتارهای مجرمانه گرایش پیدا می‌کنند که دیدگاه‌های موافق با جرم بر دیدگاه‌های مخالف آن غلبه کنند در واقع نظریه ساترلند از دو مولفه اصلی محتوای یادگیری و فرآیند یادگیری تشکیل شده است محتوای یادگیری آموختن شگردها انگیزه‌های خاصی است که به تعریف‌های موافق و مخالف با قانون شکنی بستگی دارد و فرآیند یادگیری عبارت است از میان کنش و ارتباط با دیگران و نیز همه سازوکارهای یادگیری. (رایجیان اصلی، ۱۳۹۸، ص ۱۵۶)

این نظریه معتقد است که رفتارهای جنایی و انحرافی همانند سایر رفتارها از طریق فرآیندهای یادگیری به دست می‌آیند و تعاملات اجتماعی و محیط پیرامونی نقش مهمی در شکل‌گیری و تداوم این رفتارها ایفا می‌کنند. زنان در جرم یقه‌سوزی‌ها می‌توانند از طریق فرآیندهای یادگیری و تعاملات

دسترسی آنها به فرصت‌های مشروع را محدود کند. این محدودیت‌ها می‌توانند شامل تفاوت در دستمزد، محدودیت‌های ترفیع و کمبود حمایت‌های سازمانی باشند. نظریه فرصت‌های فرق‌دار بیان می‌کند که زنان نیز به فرصت‌های نامشروع دسترسی دارند، اما ممکن است این فرصت‌ها به دلیل محدودیت‌های اجتماعی و فرهنگی کمتر قابل دسترسی باشند. با این حال، در محیط‌هایی که زنان به منابع و نقش‌های کلیدی دسترسی پیدا می‌کنند، امکان وقوع جرم‌های یقه‌سوزی افزایش می‌یابد. برای مثال، یک زن در موقعیت مدیریتی ممکن است به دلیل دسترسی به منابع مالی و اطلاعات سازمانی، به اختلاس یا تقلب بپردازد. با تطبیق نظریه فرصت‌های فرق‌دار بر روی جرم‌های یقه‌سوزی و یقه‌سوزی، مشاهده می‌شود که هر دو گروه از فرصت‌های مشروع و نامشروع برای دستیابی به اهدافشان استفاده می‌کنند. تفاوت اصلی در میزان و نوع دسترسی به این فرصت‌ها است. افراد یقه‌سوزی به دلیل موقعیت‌های بالای اجتماعی و اقتصادی به فرصت‌های مشروع و نامشروع بیشتری دسترسی دارند، در حالی که زنان به دلیل محدودیت‌های اجتماعی و فرهنگی با چالش‌های بیشتری مواجه‌اند. این نظریه نشان می‌دهد که نابرابری در دسترسی به فرصت‌ها نقش مهمی در شکل‌گیری رفتارهای جنایی دارد و با کاهش این نابرابری‌ها می‌توان از وقوع بسیاری از جرایم جلوگیری کرد. برای مثال، ایجاد فرصت‌های برابر برای زنان در محیط‌های کاری می‌تواند به کاهش جرم‌های یقه‌سوزی کمک کند. به طور مشابه، نظارت دقیق‌تر و قوانین سخت‌گیرانه‌تر در محیط‌های کاری می‌تواند از وقوع جرم‌های یقه‌سوزی جلوگیری کند. در نهایت، نظریه فرصت‌های فرق‌دار به ما کمک می‌کند تا بفهمیم چگونه ساختارهای اجتماعی و اقتصادی بر رفتارهای

ماده ۱،۳،۵ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشا و اختلاس و کلاهبرداری: این ماده به تعیین مجازات برای اختلاس و کلاهبرداری اشاره دارد. اما، اشکالات این ماده در اینجا شامل عدم تطابق با نیازها و واقعیت‌های اجتماعی و اقتصادی می باشد. قانون تجارت الکترونیک ایران: این قانون به مواد مختلفی مانند تبلیغات تقلبی و فروش محصولات نامعتبر در فضای مجازی اشاره دارد و اشکالات آن ممکن شامل نبود تعریف دقیق و کافی از این جرایم و همچنین نبود تدابیر کافی برای نظارت و جلوگیری از آنها باشد.

ماده ۱۰ قانون حفاظت اطلاعات شخصی: این ماده به تعیین تعهدات سازمان‌ها و اشخاص در حفاظت از اطلاعات شخصی می‌پردازد. اما، اشکالات آن ممکن شامل عدم اجرای کافی این ماده توسط سازمان‌ها و اشخاص باشد.

موافقتنامه‌ها و کنوانسیون‌هایی برای مبارزه با جرایم اطلاعاتی، می‌تواند به عنوان پایه قانونی برای ایجاد قوانین داخلی و اجرای آنها مورد استفاده قرار گیرد. اما، اشکالات ممکن شامل عدم تطابق برخی از مقررات با قوانین داخلی یا عدم اجرای کافی آنها در داخل کشورها باشد.

در کنار تلاش‌های فردی و اجتماعی برای پیشگیری از جرایم یقه صورتی، نقش دولت و نهادهای ذی‌ربط در این زمینه بسیار حائز اهمیت است. این نهادها می‌توانند با انجام اقدامات مختلف، به کاهش وقوع این جرایم و افزایش امنیت در فضای مجازی کمک کنند.

برخی از اقدامات کلیدی که دولت و نهادهای ذی‌ربط می‌توانند برای پیشگیری از جرایم یقه صورتی انجام دهند، وضع قوانین و مقررات و تصویب قوانین سختگیرانه‌تر

اجتماعی که در نظریه یادگیری جرم‌شناسی توضیح داده شده‌اند، شکل بگیرند. زنان ممکن است رفتارهای مجرمانه را از طریق مشاهده و تقلید از همکاران یا افرادی که در محیط کاری با آنها در تعامل هستند، یاد بگیرند. برای مثال، اگر یک کارمند مشاهده کند که همکارش از راه‌های غیرقانونی به سود مالی دست می‌یابد و هیچ پیامدی متوجه او نمی‌شود، ممکن است ترغیب شود تا از این رفتار تقلید کند. مراحل توجه، حفظ کردن، بازتولید و انگیزه در این فرآیند به وضوح مشاهده می‌شود. زمانی که برای انجام رفتارهای مجرمانه پاداش مالی یا ارتقاء شغلی دریافت می‌کنند، بیشتر به ادامه این رفتارها ترغیب می‌شوند. اگر این رفتارها با موفقیت و بدون مجازات همراه باشند، تقویت مثبت می‌شود و احتمال تکرار رفتار افزایش می‌یابد. به عنوان مثال، یک کارمند ممکن است با مشاهده این که همکاران او برای اقدامات غیرقانونی‌شان تشویق می‌شوند یا به مقام‌های بالاتری دست می‌یابند، ترغیب شود تا همان رفتارها را انجام دهد. با اصلاح محیط اجتماعی و کاهش تقویت‌های مثبت برای رفتارهای مجرمانه، می‌توان به کاهش این نوع جرایم دست یافت. در نتیجه، سیاست‌گذاران و مدیران سازمان‌ها باید به تعاملات اجتماعی و فرهنگ سازمانی توجه ویژه‌ای داشته باشند تا از ایجاد و تقویت رفتارهای مجرمانه جلوگیری کنند.

۶- وضعیت جرایم یقه صورتی در ایران

قانون جرایم رایانه‌ای که در سال ۱۳۸۵ تصویب شد، تعیین کننده مجازات‌ها و رویه‌های قضایی برای جرایمی است که به وسیله اینترنت و فضای مجازی انجام می‌شوند، از جمله دسترسی غیرمجاز به سیستم‌های رایانه‌ای، کلاهبرداری الکترونیکی و توزیع مواد مخدر در فضای مجازی می باشد.

امار اشتغال زنان در ایران از سال ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۲ به طور چشمگیری افزایش یافته است، از ۸ درصد به ۲۰ درصد و با توجه به امار اعلام شده توسط سازمان سازمان زندانهای کل کشور زنان بیشتر مرتکب جرمی همچون جرم اخلاقی و مواد مخدر می شوند و نسبت کمتری به جرایم اقتصادی اختصاص دارد. (کمایی؛ ابوالحسنی: ۱۳۹۹: ۴۳۹)

در کنار اقدامات فوق، دولت و نهادهای ذی ربط باید به طور مستمر وضعیت جرایم یقه صورتی را رصد و پایش کنند و در صورت نیاز، برنامه‌ها و اقدامات خود را به روزرسانی و اصلاح نمایند.

همچنین، ایجاد فرهنگ مسئولیت‌پذیری در فضای مجازی و تشویق کاربران به استفاده درست و اخلاقی از اینترنت و رسانه‌ها، نقشی کلیدی در پیشگیری از جرایم یقه صورتی دارد.

با همکاری دولت، نهادهای ذی ربط، مردم و بخش خصوصی، می‌توانیم فضای مجازی را به فضایی امن‌تر و مطمئن‌تر برای همه تبدیل کنیم.

7- نتیجه گیری

جرایم یقه صورتی جرایمی هستند که عمدتاً توسط زنان انجام می‌شود و شامل فعالیت‌های غیرقانونی در حوزه‌های مختلف مانند تقلب، کلاهبرداری، اختلاس و پولشویی می‌شود. فضای مجازی بستر مناسبی برای ارتکاب جرایم یقه صورتی فراهم می‌کند و مجرمان می‌توانند از این طریق به اطلاعات افراد، روش‌های کلاهبرداری و نقاط ضعف سیستم‌های امنیتی دسترسی پیدا کنند. شبکه‌های اجتماعی در ترویج و گسترش جرایم یقه صورتی نقش دارند و مجرمان

برای جرایم یقه صورتی و اعمال مجازات‌های سنگین‌تر برای مرتکبان این جرایم و تکمیل و به‌روزرسانی قوانین مربوط به جرایم سایبری با توجه به تحولات و چالش‌های جدید هم چنین ایجاد قوانین و مقررات خاص برای فعالیت‌های مالی در فضای مجازی و نظارت بر این فعالیت‌ها.

افزایش آگاهی عمومی در برگزاری برنامه‌های آموزشی و اطلاع‌رسانی برای افزایش آگاهی مردم از ریسک‌ها و تهدیدات مرتبط با اینترنت و رسانه‌ها و آموزش به افراد در مورد نحوه استفاده امن از اینترنت و رسانه‌ها و چگونگی محافظت از اطلاعات شخصی خود و استفاده از رسانه‌ها برای آگاهی‌رسانی به مردم در مورد جرایم یقه صورتی و روش‌های پیشگیری از آنها و حمایت از شرکت‌های فعال در زمینه امنیت سایبری و تشویق آنها به نوآوری و ارائه خدمات بهتر.

همکاری بین‌المللی و همکاری با سایر کشورها برای تبادل اطلاعات و تجربیات در زمینه پیشگیری از جرایم یقه صورتی و شرکت در کنوانسیون‌ها و معاهدات بین‌المللی مربوط به جرایم سایبری و حمایت از اقدامات بین‌المللی برای مقابله با جرایم یقه صورتی هم می‌تواند از جمله اقدامات موثر دولت در رابطه با پیشگیری از جرایم یقه صورتی می باشد.

اقدام بعدی حمایت از قربانیان و ایجاد سازوکارهای حمایتی برای قربانیان جرایم یقه صورتی، از جمله ارائه خدمات مشاوره و روانشناسی، تسهیل روند رسیدگی به پرونده‌های جرایم یقه صورتی و حمایت از حقوق قربانیان در مراجع قضایی و ایجاد صندوق‌های حمایتی برای جبران خسارات قربانیان جرایم یقه صورتی.

نگرش‌های اجتماعی و ترویج رفتارهای غیرقانونی بر اهمیت افزایش آگاهی و آموزش تأکید دارد. یک استراتژی یکپارچه که شامل سیاست‌گذاری‌های سختگیرانه، اجرای قوی قوانین و پذیرش پیشرفت‌های تکنولوژیکی باشد، برای مقابله با این جرایم ضروری است. با درک ویژگی‌های منحصر به فرد و قربانی‌شناسی جرایم یقه‌صورتی و تمایز آنها از جرایم یقه‌سفید، ذی‌نفعان می‌توانند تدابیر هدفمند برای پیشگیری و مبارزه با این جرایم را توسعه دهند و اطمینان حاصل کنند که فضای مجازی و محیط کاری ایمن‌تری فراهم می‌شود.

در این مقاله به بررسی ماهیت جرایم یقه‌صورتی، انگیزه‌های مجرمان و شیوه‌های ارتکاب جرم، و همچنین نقش فضای مجازی در این زمینه پرداخته شد.

یافته‌های کلیدی این پژوهش نشان می‌دهد که:

رسانه‌ها و فضای مجازی به عنوان ابزارهایی تسهیل‌کننده در ارتکاب جرایم یقه‌صورتی عمل می‌کنند.

دسترسی آسان به اطلاعات: مجرمان از طریق اینترنت و شبکه‌های اجتماعی به اطلاعات مربوط به قربانیان بالقوه، روش‌های کلاهبرداری و نقاط ضعف سیستم‌های امنیتی به آسانی دسترسی پیدا می‌کنند.

فریب و سوءاستفاده: مجرمان می‌توانند با استفاده از هویت‌های جعلی، تبلیغات فریبنده و انتشار اطلاعات نادرست در فضای مجازی، قربانیان را فریب داده و از آنها سوءاستفاده کنند.

می‌توانند با استفاده از هویت‌های جعلی، تبلیغات فریبنده و انتشار اطلاعات نادرست، قربانیان را فریب داده و از آنها سوءاستفاده کنند و در عصر حاضر نقش فزاینده‌ای در تسهیل و گسترش جرایم یقه‌صورتی ایفا می‌کنند و با ارائه امکانات و فرصت‌های بیشتر در ارتباطات و تبلیغات، می‌توانند به گسترش جرایم یقه‌صورتی کمک کنند. اما با استفاده از راهکارهای مناسب و نظارت دقیق، می‌توان از این پدیده‌ها جلوگیری کرد و امنیت افراد در فضای مجازی را تضمین کرد. مجرمان این حوزه از این بسترها برای فریب قربانیان، جمع‌آوری اطلاعات شخصی و انجام اقدامات غیرقانونی خود سوءاستفاده می‌کنند.

مجرمان یقه‌صورتی از طریق اینترنت و شبکه‌های اجتماعی به اطلاعات مربوط به قربانیان بالقوه، روش‌های کلاهبرداری و نقاط ضعف سیستم‌های امنیتی دسترسی پیدا می‌کنند.

افزایش آگاهی عمومی، ایجاد قوانین و مقررات دقیق‌تر آموزش به افراد و توانمندسازی آنها، می‌تواند به کاهش اثرات منفی رسانه‌ها و فضای مجازی در گسترش جرایم یقه‌صورتی کمک کند و از ایجاد تنش‌ها و نقض حقوق افراد جلوگیری نماید.

این نکات نشان می‌دهند که همکاری و هماهنگی بین مراجع مختلف، جامعه و سازمان‌های مربوطه در این زمینه ضروری است تا از اثرات منفی رسانه‌ها و فضای مجازی کاسته شود و از امنیت و سلامت افراد در جامعه محافظت شود.

در نتیجه، افزایش شیوع جرایم یقه‌صورتی نیازمند یک رویکرد چندجانبه برای به طور موثر رسیدگی و کاهش تأثیر آنهاست. نقش شبکه‌های اجتماعی در شکل‌دهی به

افزایش آگاهی عمومی از خطرات جرایم یقه صورتی و نحوه پیشگیری از آنها.

آموزش سواد رسانه‌ای به افراد برای تشخیص اخبار جعلی، محتوای فریبنده و منابع غیرقابل اعتماد در فضای مجازی.

وضع قوانین سختگیرانه‌تر برای جرایم یقه صورتی در فضای مجازی و ارتقای توانایی‌های پلیس و دستگاه‌های قضایی در برخورد با این جرایم.

همکاری بین‌المللی برای تبادل اطلاعات و تجربیات بین کشورها در شناسایی و مقابله با شبکه‌های جرایم یقه صورتی در سطح بین‌المللی.

توجه به افزایش نرخ اشتغال زنان در ایران و لزوم آموزش و توانمندسازی آنها برای پیشگیری از جرایم یقه صورتی.

تکمیل و به‌روزرسانی قوانین مربوط به جرایم سایبری در ایران با توجه به تحولات و چالش‌های جدید.

حمایت از شرکت‌های فعال در زمینه امنیت سایبری و تشویق آنها به نوآوری و ارائه خدمات بهتر.

رصد و پایش مستمر وضعیت جرایم یقه صورتی در ایران و به‌روزرسانی برنامه‌ها و اقدامات پیشگیرانه.

تشویق کاربران به استفاده درست و اخلاقی از اینترنت.

سپاسگزاری

از معاونت محترم پژوهشی به خاطر حمایت معنوی در اجرای پژوهش حاضر سپاسگزاری می‌شود.
از آقای دکتر عبدالله علیزاده به خاطر بازبینی متن مقاله و ارائه نظرهای ساختاری تشکر و قدردانی می‌شود.

تبادل اطلاعات غیرقانونی: فضای مجازی بستر مناسبی برای تبادل اطلاعات غیرقانونی، مانند اطلاعات مالی دزدی یا دستورالعمل‌های ارتکاب جرم، فراهم می‌کند.

عدم نظارت کافی: خلأهای نظارتی در فضای مجازی فرصت را برای فعالیت مجرمان یقه صورتی بدون شناسایی و مجازات فراهم می‌کند.

با توجه به این یافته‌ها، می‌توان نتیجه گرفت که برای مقابله با جرایم یقه صورتی در عصر دیجیتال، اقداماتی از قبیل:

افزایش آگاهی عمومی: آگاه‌سازی افراد جامعه از خطرات جرایم یقه صورتی و نحوه پیشگیری از آنها از طریق کمپین‌های آموزشی و رسانه‌ای.

آموزش سواد رسانه‌ای: ارتقای مهارت‌های تفکر انتقادی و سواد رسانه‌ای افراد برای تشخیص اخبار جعلی، محتوای فریبنده و منابع غیرقابل اعتماد در فضای مجازی.

تقویت قوانین و مقررات: وضع قوانین سختگیرانه‌تر برای جرایم یقه صورتی در فضای مجازی و ارتقای توانایی‌های پلیس و دستگاه‌های قضایی در برخورد با این جرایم.

همکاری بین‌المللی: تبادل اطلاعات و تجربیات بین کشورها برای شناسایی و مقابله با شبکه‌های جرایم یقه صورتی در سطح بین‌المللی.

ضروری است. با اجرای این اقدامات می‌توان به طور موثرتری با جرایم یقه صورتی مبارزه کرد و امنیت و آسایش را برای کاربران فضای مجازی به ارمغان آورد.

8- راهکارها و پیشنهادات

Daily

Guardian. <https://doi.org/10.30495/alr.2021.1918822.2009>

- Rorie, M., & West, M. (2022). Can “Focused Deterrence” Produce More Effective Ethics Codes? An Experimental Study. *Journal of White Collar and Corporate Crime*, 3(1), 33-45. <https://doi.org/10.1177/2631309X20940664>
- Wilson, J. Q., & Kelling, G. L. (1982). Broken windows: The police and neighborhood safety. *The Atlantic Monthly*, 249(3), 29-38

از داوران محترم به خاطر ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌شود.
نگارندگان بر خود لازم می‌دانند از آقای دکتر محمد رسول آهنگران به خاطر مطالعه متن مقاله حاضر و ارائه نظرهای ارزشمند سپاسگزاری نمایند.

منابع

- الف- کتاب‌ها
- رایجیان اصلی، مهرداد، کلیات جرم‌شناسی، چاپ اول، تهران، نگاه معاصر، ۱۴۰۱
- رایجیان اصلی، مهرداد، جرم‌شناسی و سیاست مبارزه با جرم‌های اقتصادی، چاپ اول، تهران، جنگل، ۱۳۹۹
- رایجیان اصلی، مهرداد، درآمدی بر جرم‌شناسی، چاپ سوم، تهران، سازمان سمت، ۱۳۹۸
- کمائی، مریم، ابوالحسنی، سلامه، «تحلیل بر مقاله جرم یقه‌صورتی: زنان و جرایمی که در محل کار مرتکب می‌شوند». پژوهش‌های حقوقی، دوره ۱۹، شماره ۴۲، ۱۳۹۹
<https://doi.org/10.48300/jlr.2020.111314>
- کمائی، مریم، ابوالحسنی، سلامه، فرهود، نغمه، «زنان و مجرمین یقه‌سفید: مقایسه جرائم یقه‌صورتی و یقه‌سفید در حقوق ایران و نروژ». آموزه‌های فقه و حقوق جزاء، دوره ۱، شماره ۴، ۱۳۹۹
<https://sanad.iau.ir/Journal/jcld/Article/999991/FullText>
- مزیدی شرف‌آبادی، علی، اعتباری، محمدسجاد، رحمت، محمدرضا، «کلاهبرداری اینترنتی در پرتو جرم‌شناسی نظری» رحمت، ۱۳۹۹.
<https://doi.org/10.30495/alr.2021.1918822.2009>

منابع انگلیسی

- Gottschalk, P. (2024). Deterrence effects despite lack of prosecution: Punishment outcomes of white-collar crime investigations in Norway. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 18, paae015. <https://doi.org/10.1093/police/paae015>
- Ghosh, P., & Nishar, K. (2024). Examining the various shades of women in crime: Pink-collar criminality. *The*